

Uzasadnienie

Zgodnie z § 7 pkt 5 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 12 sierpnia 2004 r. w sprawie wzoru legitymacji emeryta-rencisty oraz trybu jej wydawania, wymiany lub zwrotu (zwanego dalej „rozporządzeniem”) – legitymacja zawiera, m. in. numer i symbol świadczenia.

Legitymacja emeryta – rencisty jest dokumentem potwierdzającym status emeryta i rencisty w zakresie korzystania z ulg przysługujących emerytom i rencistom na podstawie odrębnych przepisów. Numer świadczenia zawarty w legitymacji nie jest w tym przypadku elementem decydującym o przysługujących uprawnieniach, choć nie można wykluczyć sytuacji, że w konkretnych przypadkach, gdy właściwy podmiot zażąda od świadczeniobiorcy przedłożenia dodatkowych dokumentów (np. ostatniej decyzji w sprawie emerytury lub renty), nieaktualny numer świadczenia na legitymacji może skutkować odmową przyznania ulgi lub przynajmniej koniecznością przedłożenia dodatkowej dokumentacji bądź złożenia stosownych oświadczeń w ramach postępowania wyjaśniającego.

Obowiązujące przepisy rozporządzenia określają, w jakich przypadkach legitymacja podlega wymianie. Zgodnie z § 4 rozporządzenia, legitymacja podlega wymianie w przypadku:

- zmiany nazwiska, imienia, numeru PESEL, numeru lub symbolu świadczenia, numeru oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia emeryta lub rencisty, a także w przypadku upływu terminu ważności legitymacji;
- uszkodzenia lub zniszczenia.

Z przywołanych przepisów jednoznacznie wynika, że obowiązek wymiany legitymacji emeryta-rencisty, występuje m. in., w przypadku zmiany numeru świadczenia. Z uwagi na to, iż przepisy rozporządzenia posługują się pojęciem „wymiana legitymacji”, świadczeniobiorca zobligowany jest, w związku z wydaniem nowej legitymacji, do zwrotu organowi rentowemu legitymacji zawierającej nieaktualne dane.

W związku z rozpoczęciem w 2013 r. procesu polegającego na przenoszeniu świadczeń emerytalno-rentowych z systemów informatycznych obsługujących niezreformowane świadczenia (system Zakładów Elektronicznej Techniki Obliczeniowej) do Kompleksowego Systemu Informatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zmienia się także numer świadczenia. W takim przypadku może również ulec zmianie także termin

płatności świadczenia. Zmiana terminu płatności świadczenia powoduje konieczność wydania i przekazania świadczeniobiorcy decyzji potwierdzającej taką zmianę.

W przypadkach przenoszenia świadczeń do Kompleksowego Systemu Informatycznego legitymacja emeryta – rencisty podlega wymianie z urzędu, co umożliwia świadczeniobiorcy posługiwanie się legitymacją zawierającą aktualny numer świadczenia i – tym samym – wspiera wyeliminowanie ryzyka problemów, które mogłyby pojawić się przy korzystaniu z określonych ulg. Powoduje to jednak trudności po stronie emerytów i rencistów, zobowiązanych, niezależnie od ich woli, do zwrotu legitymacji posiadającej nieaktualne dane w zakresie numeru świadczenia, w tym do ponoszenia kosztu przekazania takiej nieaktualnej legitymacji do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (zwanego dalej „Zakładem”) za pośrednictwem poczty. Z szacunków Zakładu wynika, że aktualnie do przeniesienia do Kompleksowego Systemu Informatycznego pozostaje ok. 4,3 mln świadczeń.

Z uwagi na fakt, że numer i symbol świadczenia nie jest informacją kluczową dla celów korzystania przez emeryta lub rencistę z ulg określonych w odrębnych przepisach, a kluczowe znaczenie ma udowodnienie posiadania statusu emeryta lub rencisty, zasadne jest wprowadzenie zmiany przepisów rozporządzenia, przez usunięcie „numeru świadczenia” oraz „symbolu świadczenia” z wzoru legitymacji emeryta – rencisty, a tym samym wyłączenie wymiany legitymacji emeryta - rencisty w przypadku zmiany numeru świadczenia lub symbolu świadczenia.

Jednocześnie z uwagi na to, iż wynikające z odrębnych przepisów uprawnienia emerytów i rencistów nie są tożsame, zasadne jest wprowadzenie do wzoru legitymacji emeryta – rencisty „rodzaju świadczenia” oraz wprowadzenie obowiązku wymiany legitymacji w przypadku zmiany rodzaju świadczenia.

Na mocy proponowanej regulacji przejściowej, legitymacje wydane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zachowają ważność do dnia wystąpienia okoliczności powodujących utratę ich ważności lub konieczności ich wymiany, np. ze względu na zmianę nazwiska czy też rodzaju świadczenia (zmiana renty z tytułu niezdolności do pracy na emeryturę).

Zaproponowane rozwiązania przyczynią się nie tylko do zmniejszenia uciążliwości po stronie świadczeniobiorców (rzadsza konieczność wymiany legitymacji) ale także po stronie Zakładu zmniejszą się koszty związane z wymianą legitymacji dużej grupie świadczeniobiorców, w przypadku których obsługa świadczeń przenoszona jest do Kompleksowego Systemu Informatycznego (łącznie ok. 2,4 mln zł). Koszt ten zostanie

rozłożony na lata. Świadczeniobiorcy zaś nie będą musieli ponosić kosztów zwrotu starej legitymacji.

Ponadto, zgodnie z propozycją Biura Pełnomocnika do Spraw Osób Niepełnosprawnych, do wzoru legitymacji wprowadzono skrót nazwy legitymacji „LER” wykonany w alfabecie Braille’a. Rozwiązanie to pozwoli osobom z dysfunkcjami narządu wzroku na zidentyfikowanie rodzaju dokumentu oraz ułatwi posługiwanie się nim.

Z uwagi na to, że w 2017 r. konieczne będzie przeprowadzenie w Zakładzie w trybie ustawy o zamówieniach publicznych zakupu blankietów do wydruku legitymacji emeryta-rencisty, dla celów właściwego oszacowania potrzeb Zakładu w tym zakresie na najbliższe lata, zasadne jest wprowadzenie powyższej regulacji jak najszybciej. Proponuje się zatem, by rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 lutego 2017 r.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot projektowanej regulacji nie podlega procedurze notyfikacji określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006).